

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Cdo/243/2013
Identifikačné číslo spisu:	9013898627
Dátum vydania rozhodnutia:	26.05.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Edita Bakošová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:9013898627.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu Mesto Piešťany, so sídlom v Piešťanoch, Námestie SNP č. 3, IČO: 00 612 031, proti žalovaným 1/ P., bývajúcemu v X., zastúpeného JUDr. Štefanom Bugalom, advokátom v Trnave, Fándlyho č. 32, 2/ T., bývajúcej v X., t.č. T., zastúpenej opatrovníkom MUDr. L., bývajúcim v X., o určenie neplatnosti dohody o vydaní veci a iné, vedenej na Okresnom súde Piešťany pod sp. zn. 7 C 81/2008, o dovolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave z 30. septembra 2010 sp. zn. 10 Co 98/2010, takto

rozhodol:

Uznesenie Krajského súdu v Trnave z 30. septembra 2010 sp. zn. 10 Co 98/2010 a uznesenie Okresného súdu Piešťany z 29. decembra 2009 sp. zn. 7 C 81/2008 z r u š u j e a vec vracia Okresnému súde Piešťany na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Okresný súd Piešťany uznesením z 29. decembra 2009, č.k. 7 C 81/2008-97 prerušil konanie do právoplatného rozhodnutia veci vedenej na Obvodnom pozemkovom úrade v K. pod sp. zn. 374/92-J. Svoje rozhodnutie právne odôvodnil ustanovením § 109 ods. 2 O.s.p. (bez uvedenia konkrétneho písmena - pozn. dovolacieho súdu) a vecne tým, že pôvodní žalovaní si uplatnili reštitučný nárok na vydanie časti pkn. parc. č. XXXX/X, a úrad doteraz nevydal vo veci uplatneného reštitučného nároku žalovaných právoplatné rozhodnutie, ktoré bude mať význam pre rozhodnutie v predmetnej veci. Uviedol, že dohoda o vydaní veci uzavretá 21. júla 1993 medzi obchodnou spoločnosťou DOSPRA a.s. ako vydávajúcim a pôvodne žalovanými ako osobami oprávnenými bola schválená rozhodnutím pozemkového úradu 6. Septembra 1993 s vyznačením jeho právoplatnosti dňom 30. septembra 1993, avšak v zmysle uznesenia Mestského súdu v Bratislave zo 6. decembra 1994 sp. zn. 20 Cob 507/1993 bol návrh členov predstavenstva spoločnosti DOSPRA a.s. na zápis spoločnosti do obchodného registra zamietnutý. Z uvedeného vyplýva, že v čase uzavretia dohody táto spoločnosť nemala právnu subjektivitu a rozhodnutie o schválení takejto dohody nemohlo nadobudnúť právoplatnosť.

Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Trnave uznesením z 30. septembra 2010 sp. zn. 10 Co 98/2010 uznesenie súdu prvého stupňa ako vecne správne s poukazom na ustanovenie § 219 ods. 1, 2 O.s.p. potvrdil. V odôvodnení svojho uznesenia uviedol, že z ustanovenia § 109 ods. 2 písm. c/ O.s.p. vyplýva

možnosť súdu prerušiť konanie v prípadoch, v tomto ustanovení zmienených, teda aj v prípade behu konania zaoberajúceho sa otázkou významnou pre rozhodnutie súdu v konaní majúcom sa potenciálne prerušiť a preto odvolanie žalobcu proti uzneseniu využívajúcemu takúto možnosť bolo bez nádeje na úspech. Uviedol, že rozhodnutie pozemkového úradu zo 6. septembra 1993 nemožno považovať za právoplatné i keď je na ňom vyznačená právoplatnosť, nakoľko nebolo doručené všetkým účastníkom konania a to tak oprávneným osobám ako aj povinnej, pretože bolo ako povinnej doručované DOSPRE, a.s., u ktorej už v čase doručovania išlo o nespôsobilý subjekt. Nemohli tak nastať formálne ani materiálne účinky právoplatnosti. Uzavrel, že „Formálna právoplatnosť rozhodnutia vyjadruje, že rozhodnutie už nie je preskúmateľné riadnymi opravnými prostriedkami, teda že žiadne opravné prostriedky už nemajú odkladný (suspenzívny účinok). Materiálna právoplatnosť rozhodnutia vyjadruje, že medzi účastníkmi, medzi ktorými má táto právoplatné účinky, sa nastolil kvalitatívne nový právny vzťah v podobe rozhodnutého nároku, o ktorom nemožno znova konať a ktorý je záväzný medzi účastníkmi a voči všetkým orgánom.“

Proti tomuto uzneseniu krajského súdu podal včas dovolanie žalobca. Žiadal, aby dovolací súd napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zrušil a to z dôvodu, že rozhodnutím o prerušení konania mu bola odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.). Uviedol, že súd prvého stupňa nezdôvodnil, prečo rozhodnutie pozemkového úradu bude mať zásadný význam pre rozhodnutie súdu o jeho návrhu, pričom konanie na pozemkovom úrade bolo právoplatne skončené už 30. septembra 1993. Určenie platnosti právnych úkonov, určenie vlastníctva a uloženie povinnosti vypratať nehnuteľnosť sú otázky, ktorých vyriešenie v tomto konaní nezávisí od konania a rozhodnutia pozemkového úradu v minulosti. Skúmanie postupu pozemkového úradu je z hľadiska dokazovania nadbytočné, nakoľko žalobca spochybňuje platnosť dohody a jej účinnosť nie je predmetom návrhu.

Žalovaný 1/ navrhol napadnuté uznesenie odvolacieho súdu ako vecne správne potvrdiť.

Žalovaná 2/ vyjadrenie k dovolaniu nepodala.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), za ktorého koná jeho zamestnanec s právnickým vzdelaním (§ 241 ods. 1 O.s.p.), skúmal najskôr, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci smeruje dovolanie proti uzneseniu. Dovolanie proti uzneseniu je prípustné, ak je ním napadnuté zmeňujúce uznesenie odvolacieho súdu (§ 239 ods. 1 písm. a/ O.s.p.) alebo ak odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdneho dvoru Európskych spoločenstiev na zaujatie stanoviska (§ 239 ods. 1 písm. b/ veta prvá O.s.p.). Podľa § 239 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Dovolateľ napadol potvrdzujúce uznesenie odvolacieho súdu, ktoré nevykazuje znaky žiadneho z vyššie citovaných uznesení. Jeho prípustnosť podľa § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. preto neprichádza do úvahy.

Ak súdne konanie trpí niektorou z väd vymenovaných v ustanovení § 237 O.s.p., možno dovolaním napadnúť aj rozhodnutia vo veciach, pri ktorých je inak dovolanie z hľadiska § 239 O.s.p. vylúčené. Vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 veta druhá O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p., dovolací súd sa ďalej zaoberal otázkou, či nie je daná

prípustnosť dovolania v zmysle tohto zákonného ustanovenia, teda či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, spôsobilosti byť účastníkom konania, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad absencie návrhu na začatie konania, hoci bol podľa zákona potrebný, prípad odňatia možnosti účastníkovi pred súdom konať a rozhodovania vylúčeným sudcom, či konania súdom nesprávne obsadeným. Vady konania v zmysle ustanovenia § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. žalobca v dovolaní nenamietal, a dovolacím súdom neboli ani zistené. Osobitne sa zaoberal námietkou dovolateľa, že konanie trpí vadou uvedenou v § 237 písm. f/ O.s.p.

Žalobca v dovolaní namietal, že rozhodnutím o prerušení konania mu bola odňatá možnosť konať pred súdom.

Podľa § 109 ods. 2 písm. c/ O.s.p. pokiaľ súd neurobí iné vhodné opatrenia, môže konanie prerušiť, ak prebieha konanie, v ktorom sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu, alebo ak súd dal na takéto konanie podnet.

Vyššie citované zákonné ustanovenie upravuje tzv. fakultatívne prerušenie konania, teda také, ktoré nie je pre samotné konanie nevyhnutné. Predmetné ustanovenie dopadá na procesné situácie, v ktorých súd môže konanie prerušiť, no nemusí tak urobiť. Prerušenie konania je tu na úvahe vec prejednávajúceho súdu a je upravené len ako procesná možnosť tohto súdu, nie však ako jeho povinnosť. Súd má najskôr zvážiť možnosť iných vhodných opatrení a až keď tieto zlyhajú, môže konanie prerušiť. Prerušenie konania v zmysle vyššie citovaného zákonného ustanovenia predpokladá, že prebieha konanie, v ktorom sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu. Z hľadiska kritéria významu riešenej otázky pre rozhodnutie súdu môže ísť iba o otázku, ktorá je pre rozhodnutie súdu podstatná. Ak by sa v inom konaní riešila len celkom okrajová otázka, prípadne otázka, od ktorej posúdenia rozhodnutie súdu nezávisí, nebude prerušenie konania na mieste. V takomto prípade by prerušením konania išlo o postup súdu v rozpore s čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a so zákonnou požiadavkou rýchlej a účinnej ochrany práv účastníkov v súdnom konaní vyplývajúcou z ustanovenia § 6 O.s.p. (v konečnom dôsledku ide o odmietnutie vykonať spravodlivosť účinne a rýchlo). Procesnoprávnym následkom prerušenia konania totiž je, že sa nevykonávajú pojednávania a že sa zastavuje plynutie všetkých procesných lehôt (§ 111 ods. 1 O.s.p.).

Z obsahu spisu vyplýva, že naposledy upraveným petitom sa žalobca v tomto konaní domáha
a/ určenia, že dohoda o vydaní veci uzatvorená 21. júla 1993 medzi obchodnou spoločnosťou DOSPRA a.s. ako povinnou osobou a P. (právnym predchodcom žalovaného 1/) a žalovanou 2/ ako oprávnenými osobami je absolútne neplatným právnym úkonom a neplatné sú všetky následné prevody predmetnej nehnuteľnosti,
b/ určenia, že žalobca je vlastníkom konkrétne uvedených nehnuteľností,
c/ vypratania konkrétne uvedených nehnuteľností.

Súd prvého stupňa prerušil konanie do nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia pozemkového úradu zo 6. septembra 1993, ktorým bola schválená dohoda o vydaní nehnuteľnosti - parc. č. XXXX/X vo výmere 316m², podľa ktorej povinná osoba - DOSPRA a.s. mala predmetnú nehnuteľnosť vydať oprávneným osobám (právnemu predchodcovi žalovaného 1/ a žalovanej 2/). Zároveň súd prvého stupňa konštatoval, že predmetná dohoda nemohla byť uzatvorená platne, pretože už v čase jej uzatvorenia DOSPRA a.s. nemala právnu subjektivitu, preto ani rozhodnutie pozemkového úradu nemohlo byť doručenému v tom čase už neexistujúcemu subjektu.

Ak za tohto stavu okresný súd predmetné konanie svojim uznesením z 20. decembra 2009 vo veci prerušil až do právoplatného skončenia veci na Obvodnom pozemkovom úrade v K. vedeného pod č.j. 374/92-J, a krajský súd toto rozhodnutie potvrdil zhodne konštatujúc, nemožnosť doručiť rozhodnutie už neexistujúcemu subjektu (pre ktorý dôvod rozhodnutie nebolo možné doručiť od roku 1993, t.j. za dobu 17 rokov, a teda ani v budúcnosti nie je možné dôvodne predpokladať možnosť jeho doručenia - pozn. dovolacieho súdu), ide o rozhodnutia, ktoré boli vydané, hoci pre ich vydanie neboli splnené

zákonné podmienky uvedené v § 109 ods. 2 písm. c/ O.s.p. Výsledkom tohto nesprávneho postupu je v podstate odmietnutie vykonať spravodlivosť účinne a v primeranej lehote, čím súdy porušili právo žalobcu na súdnu ochranu. Ide nepochybne o nesprávny postup, ktorý napĺňa skutkovú podstatu ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p. ,

Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky preto neostalo iné, než uznesenie odvolacieho súdu a tiež súdu prvého stupňa zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie (§ 243b ods. 2 prvá veta O.s.p.).

Dovolací súd nerozhodol o trovách dovolacieho konania, pretože o nich rozhodne súd v konečnom rozhodnutí o veci (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.